

O polskich łupkach w Brukseli – konferencja „Unconventional hydrocarbons – the Polish experience in the European dimension”

Zróbcie to. Czekamy na wyniki waszej pracy – tak prof. Jerzy Buzek zachęcał w Brukseli polskich geologów do kontynuowania poszukiwań gazu z łupków w Polsce.

Blisko sto osób różnych narodowości zgromadziła w Brukseli konferencja „Unconventional hydrocarbons – the Polish experience in the European dimension” zorganizowana 17 września przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB). Na spotkaniu pojawili się specjaliści w dziedzinie badań węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych, ale też przedstawiciele Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Komitetu Sterującego Unii Europejskiej, przemysłu oraz organizacji proekologicznych.

Gościem honorowym był prof. Jerzy Buzek, były premier rządu polskiego oraz przewodniczący Parlamentu Europejskiego, a obecnie eurodeputowany i przewodniczący Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii Parlamentu Europejskiego. Profesor Buzek w swoim wystąpieniu podkreślił, jak ważne jest różnicowanie źródeł dostaw surowców energetycznych, zwłaszcza w obliczu planowanej budowy gazociągu Nord Stream 2.

– Jak możemy reagować? Oczywiście w pełni korzystać ze wszystkich dostępnych, własnych źródeł – powiedział były szef Parlamentu Europejskiego. Podkreślił też znaczenie badań nad gazem z łupków. Zapewnił, że jest zwolennikiem energii ze źródeł odnawialnych, zaznaczając jednak, że nie może ona w pełni zastąpić energii z konwencjonalnych źródeł. Dlatego też – jak mówił – takie paliwa, jak gaz, muszą być naszym zabezpieczeniem nieprzerwanych dostaw energii. Stąd potrzeba dalszych badań nad węglowodorami z łupków. – Proszę róbcie to. To bardzo dobry kierunek – powiedział prof. Buzek.

Korzystanie z różnych źródeł energii w przypadku Polski staje się koniecznością. Podkreślał to w prezentacji „Mission possible – unconventional hydrocarbons in the future Polish energy mix” Sławomir Brodziński, główny geolog kraju, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, który szczególnie nacisk położył także na badania związane z węglowodorami z łupków.

– Polskie doświadczenia w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż łupkowych są unikatowe w skali europejskiej, a po części – również światowej. Kompleksowe podejście do problemu węglowodorów ze źródeł niekonwencjonalnych, obejmujące obszar zarządzania złożami, współpracy z przedsiębiorcami, kwestie środowiskowe i społeczne, z pewnością stanie się przedmiotem dalszych analiz nie tylko w Polsce – mówił, dodając: – Dyskusja o technologii pozyskiwania gazu z łupków powinna bazować na rezultatach badań naukowych, a nie na emocjach.

Te rezultaty oraz najważniejsze polskie osiągnięcia i doświadczenia przedstawił w prezentacji „Shale oil/gas exploration in Poland: disappointment or a good lesson for future?” prof. Grzegorz Pieńkowski z PIG-PIB. Przypomniał przy tym pierwsze szacunki amerykańskiego Urzędu ds. Informacji o Energii, który ogłosił, że wydobywalne

zasoby gazu z łupków w Polsce sięgają ponad 5 bln m³. Emocje jakie wówczas zafundowały publiczną wyobraźnią skutecznie ostudzili specjaliści z PIG-PIB, oceniając nasze zasoby na maksymalnie 768 mld m³. To oznacza, że roczne wydobycie gazu z łupków mogłoby osiągnąć poziom 5 mld m³. – Nawet taka ilość warta jest uwagi, pokryłaby bowiem jedną trzecią rocznego zapotrzebowania naszego kraju na gaz – mówił prof. Pieńkowski. Odnosząc się do polskich doświadczeń w poszukiwaniu i rozpoznawaniu niekonwencjonalnych złóż gazu, podkreślił, że mogą one służyć Europie jako wielki projekt demonstracyjny.

Tę opinię w pełni podzielili pozostali prelegenci. Simon Talbot, dyrektor zarządzający w Ground-Gas Solutions Ltd ocenił wręcz, że Wielka Brytania, która także prowadzi poszukiwania gazu z łupków, jest w tej dziedzinie 4 do 5 lat za Polską.

Polscy geolodzy prowadzą bowiem nie tylko prace poszukiwawcze, ale także badania środowiskowe. Rezultaty pierwszego w Europie monitoringu środowiska wokół odwiertów łupkowych, przeprowadzonego w Polsce w latach 2012–2014, zaprezentowały dr Monika Koniecznyńska i dr Małgorzata Woźnicka z PIG-PIB. Z badań wynika, że poszukiwania i eksploatacja gazu z łupków są bezpieczne dla środowiska. Ewentualne zagrożenia środowiskowe są minimalne. Skutecznie eliminuje je prowadzenie prac zgodnie z najlepszą praktyką.

Niestety takie informacje bardzo trudno przebijają się do świadomości społeczeństwa. Nawet politycy w publicznej dyskusji zbyt często ulegają emocjom i doraźnym potrzebom, rzadko korzystając z wyników rzetelnych badań naukowych, co mocno podkreślał Hans Joachim Kumpel, szef Niemieckiej Federalnej Służby Geologicznej.

Problem zagrożeń środowiskowych powracał podczas dyskusji panelowej. Uczestniczyli w niej także pozostali prelegenci: Rafał Miland, dyrektor Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych w Ministerstwie Środowiska oraz Koen Verbruggen, prezes EuroGeoSurvey i Służby Geologicznej Irlandii.

W brukselskim spotkaniu uczestniczyli również kierownik PIG-PIB Roman Smółka oraz zastępca dyrektora Instytutu ds. Państwowej Służby Geologicznej Andrzej Przybycin.

Konferencja została zorganizowana w ramach projektu „Wsparcie działań informacyjnych i analityczno-wdrożeniowych nt. węglowodorów z formacji łupkowych na rzecz bezpieczeństwa energetycznego Polski i ochrony środowiska, w tym udziału społeczeństwa w procesie udzielania koncesji”. Kierownik tego projektu – dr Magdalena Sidorczuk oraz dr Michał Krobicki czuwali nad organizacją i sprawnym przebiegiem konferencji. Patronat nad nią objęło Ministerstwo Środowiska przy wsparciu EuroGeoSurveys. Konferencję sfinansował Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Andrzej Rudnicki
Serwis fotograficzny na str. 1170

O polskich łupkach w Brukseli – konferencja „Unconventional hydrocarbons – the Polish experience in the European dimension” (patrz str. 1198)

Ryc. 1. Prof. Jerzy Buzek (były premier rządu polskiego, były przewodniczący Parlamentu Europejskiego, obecnie eurodeputowany i przewodniczący Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii Parlamentu Europejskiego). Fot. M. Sidorczuk

Ryc. 2. Sławomir Brodziński (główny geolog kraju, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska)

Ryc. 3. Prof. Grzegorz Pieńkowski (dyrektor ds. Współpracy i Promocji PIG-PIB, przewodniczący grupy doradczej European Science and Technology Network on Unconventional Hydrocarbon Extraction)

Ryc. 4. Koen Verbruggen (prezes EuroGeoSurvey i Służby Geologicznej Irlandii)

Ryc. 5. Hans Joachim Kümpel (prezes Niemieckiej Federalnej Służby Geologicznej)

Ryc. 6. Simon Talbot (Ground-Gas Solutions Ltd). Ryc. 2–6 fot. E. Chappell